

DENTAL AND MEDICAL PROBLEMS

QUARTERLY

2004, Vol. 41, No. 3

Publisher

Official Organ Wroclaw Medical University and Polish Stomatological Association

Editor-in-Chief

TOMASZ KONOPKA

Vice-Editor-in-Chief

HANNA GERBER-LESZCZYSZYN

Secretary

HALINA PANEK

International Editorial Board

MARIA BUSCEMI (Palermo, Italy), JOSÉ DURAN VON ARX (Barcelona, Spain),
UWE ECKELT (Drezno, Germany), PIERRE LAFFORGUE (Lille, France),
ALINA PŪRIENĖ (Vilnius, Lithuania), YAROSLAV ZABLOTSKY (Lviv, Ukraine)

Editorial Board

TERESA BACHANEK (Lublin), TADEUSZ CIEŚLIK (Katowice), STEFAN FLIEGER (Poznań),
MICHAŁ JELEŃ (Wrocław), URSZULA KACZMAREK (Wrocław), ZDZISŁAW KRYSIŃSKI (Poznań),
ANNA MAJEWSKA (Wrocław), STANISŁAW MAJEWSKI (Kraków), ADAM MASZTALERZ
(Wrocław), TERESA MATTHEWS-BRZOZOWSKA (Poznań, Wrocław), LESZEK PARADOWSKI
(Wrocław), BOGUMIŁ PŁONKA (Wrocław), STANISŁAW POTOCZEK (Wrocław),
JADWIGA SADLAK-NOWICKA (Gdańsk), JACEK C. SZEPIETOWSKI (Wrocław),
STANISŁAW SZYMANIEC (Wrocław), TOMASZ TOMASZEWSKI (Lublin), GRAŻYNA WILK
(Szczecin), STEFAN WŁOCH (Poznań), JAN WNUKIEWICZ (Wrocław),
MAGDALENA WOCHNA-SOBAŃSKA (Łódź), WANDA WOJKIEWICZ-ROK (Wrocław),
ANDRZEJ WOJTOWICZ (Warszawa), DARIUSZ WOŁOWIEC (Wrocław), MAREK ZIĘTEK (Wrocław)

Technical Editorship

MARIOLA ABKOWICZ, DAGMARA DROZD, MAŁGORZATA KUNIEWSKA-KAUCZ,
URSZULA MAĐRZAK, ALEKSANDRA RACZKOWSKA

Address of Editorial Office

T. Chałubińskiego 6a, 50-368 Wrocław, Poland
tel. /fax: +48 71 784 00 32
e-mail: dmp@stom.am.wroc.pl

Punktacja: KBN – 2 pkt, Index Copernicus – 3,13 pkt

Streszczenia: www.stom.am.wroc.pl/dmp

Redakcja nie odpowiada za treść reklam

Opracowanie typograficzne i projekt okładki: Maciej Szłapka

Skład i łamanie: Pracownia Składu Komputerowego TYPO-GRAF

Druk i oprawa: Wrocławska Drukarnia Naukowa im. S. Kulczyńskiego sp. z o.o.

Nakład 500 egz.

Contents

Pro Memoria

Obituary – a Farewell to Stefan Flieger (TERESA MATTHEWS-BRZOZOWSKA)	393
--	-----

Editorial

ANTOINE DHEM: The Mandible – Natural History of a Bone Completely Different from All the Others . .	395
---	-----

Original Papers

ANGELO LEONE, MARIA BUSCEMI, ALDO GERBINO, ALESSANDRO ALESSANDRINI: MEK1 is Required for Invasive Growth of mIMCD3 Renal Cells in a 3D Collagen Matrix	403
PIOTR WYCHOWAŃSKI, EMIL KALINOWSKI, KORNEL KOSIERADZKI, JOANNA KOLMAS, WACŁAW KOŁODZIEJSKI, ANDRZEJ WOJTOWICZ: Comparison Analysis of Enamel, Dentine and Cement by Means of the Middle Infrared Radiation Microspectroscopy Method	413
MAŁGORZATA PAUL-STALMASZCZYK: Comparison of Sealant Adaptation in Pits and Fissures after Conventional and Invasive Sealant Application – Preliminary Observations in SEM	417
ELŻBIETA SOŁTAN, KATARZYNA HERMAN, KATARZYNA JANKOWSKA, MAŁGORZATA KOWALCZYK-ZAJĄC: Assessment of the State of Dentition among 4–5-Year-Old Children from the City of Wrocław . .	423
KATARZYNA EMERICH-POPLATEK, BARBARA ADAMOWICZ-KLEPALSKA, LESZEK SAWICKI: Oral Health Status of the 18-Year-Old Adolescents from Pomorskie District in the Year 2003	427
BARBARA LEMPE: Clinical Analysis of Dental and Prosthetic Condition of 18-Year-Old Youth and Their Opinion about the Needs of Dental Treatment	433
ZOFIA MARZEC-KORONCZEWSKA, ALICJA SUSZCZEWICZ, WIEŚŁAWA WIECZOREK: Stomatological Care Required by Children and Teenagers at Risk of Infective Endocarditis	441
GIUSEPPE ALESSANDRO SCARDINA, FRANCESCO CARINI, ANGELO LEONE, VINCENZO VALENZA, GERLANDINA FUCÀ, PIETRO MESSINA: Panoramic Periodontal Capillaroscopy – a New Diagnostic Method	449
MARLENA TRĄBSKA-ŚWISTELNICKA, PAWEŁ ANDERSZ: Effectiveness of DetacTar™ Device in Detecting Subgingival Calculus Comparing to the Other Methods – Preliminary Report	455
MAREK OLEJNICZAK, KATARZYNA EMERICH-POPLATEK, BEATA WIERCHOŁA, BARBARA ADAMOWICZ-KLEPALSKA: Periodontal Status and Periodontal Treatment Needs among Patients Suffering from Cystic Fibrosis	461
ALICJA CACKOWSKA-LASS, BARBARA KOCHAŃSKA, BARBARA KRĘGLEWSKA, EDWARD WITEK: Secretion of the Stimulated and Unstimulated Saliva in Patients with Sjögren's Syndrome	469
LESŁAW JACEK PYPEĆ, AGNIESZKA BRUZDA-ZWIECH: Clinical Evaluation of Splinting of Luxated Permanent Incisors with Polyester Ribbon Reinforced with Composite Resin	477
BARBARA BIEDZIAK: Incidence of Malocclusion in Patients with Oligodontia	483
HALINA PANEK, ANNA DOBOSZ, MAGDALENA SOSNA-GRAMZA, PIOTR NAPADŁEK: Analysis of Complaints Reported by Patients in Their Prosthetic Past	489
URSZULA KACZMAREK, IWONA GRZESIAK, NATALIA STAWIŃSKA, HENRYK FILIPOWSKI: Levels of Selected Salivary Parameters after Consumption of Fruit Juices Supplemented by Calcium	499

Reviews

URSZULA KACZMAREK: Bacterial Aspect of Deciduous Teeth Caries	509
JANINA CZURYSZKIEWICZ-CYRANA: Estimation of Efficiency the Biomaterials with Guided Tissue Regeneration on the Base of the Literature	515
TOMASZ DĄBROWA, HALINA PANEK, SŁAWOMIR MAKACEWICZ: Kinds of Mechanisms in Retaining the Partial Removable Dentures with Double Crown System	521
TOMASZ DĄBROWA, HALINA PANEK: Galvanoforming in Prosthodontics	527
BARBARA BIEDZIAK: Aetiology and Occurrence of Tooth Agenesis – Review of the Literature	531
AGNIESZKA NĘCKA, ANNA REGNER, TERESA MATTHEWS-BRZOZOWSKA: Oro-Facial Regulative Therapy (ORT) According to the Castillo-Morales Method in Patients with Down Syndrome	537
MATEUSZ KURZAWSKI: Functional Treatment of Total Distocclusion on the Basis of Literature	543

MATEUSZ KURZAWSKI, BARBARA BIEDZIAK: Construction and Function of Nickel Titanium Palatal Expander (NPE-2®)	549
ALEKSANDRA RZESZUT, MAREK ZIĘTEK: Vector System® – Application Possibilities in Periodontal Practice	553

Clinical Case

ANNA JANAS, GRAŻYNA GRZESIAK-JANAS, MONIKA RATAJEK-GRUDA: Leiomyoma in the Oral Cavity – Case Report	559
ANDRZEJ KOMORSKI, HANNA GERBER-LESZCZYSZYN, RAFAŁ NOWAK, MONIKA RUTKOWSKA: Rare Case of the Malignant Lymphoma of Submandibular Salivary Glands	563
JAN NIENARTOWICZ, WOJCIECH PAWLAK, RAFAŁ DOBRAKOWSKI: Complication of Tongue Piercing – Case Report	567
ROMAN PAWLICKI, ZOFIA KNYCHALSKA-KARWAN, JADWIGA CIEPŁY, DAGMARA DARCUK, HALINA KWAPIŃSKA: Morphology and Microanalysis of Dens Invaginatus	571
PAWEŁ BOHATER, RYSZARD MAŁYSA, HALINA PANEK: Glass Fiber Reinforced Composite Bridges Supported on Inlays – Case Report	577

Historical Papers

HENRYK KACZKOWSKI, ZDZISŁAW DOBACZEWSKI: Oral and Maxillofacial Surgery in Wałbrzych (1968–1998)	583
--	-----

Spis treści

Pro memoria

Profesor zw. dr hab. Stefan Flieger (1922–2004) – pożegnanie (TERESA MATTHEWS-BRZOZOWSKA)	393
---	-----

Artykuł redakcyjny

ANTOINE DHEM: Żuchwa – naturalna historia specyficznej kości	395
--	-----

Prace oryginalne

ANGELO LEONE, MARIA BUSCEMI, ALDO GERBINO, ALESSANDRO ALESSANDRINI: MEK1 – niezbędny czynnik wzrostu komórek nerkowych mIMCD3 w 3D macierzy kolagenu	403
PIOTR WYCHOWAŃSKI, EMIL KALINOWSKI, KORNEL KOSIERADZKI, JOANNA KOLMAS, WACŁAW KOŁODZIEJSKI, ANDRZEJ WOJTOWICZ: Analiza porównawcza szkliwa, zębiny i cementu metodą mikrospektroskopii w średniej podczerwieni	413
MAŁGORZATA PAUL-STALMASZCZYK: Porównanie szczelności laku w bruzdach wypełnionych konwencjonalnie i metodą inwazyjną – wstępne obserwacje w SEM	417
ELŻBIETA SOŁTAN, KATARZYNA HERMAN, KATARZYNA JANKOWSKA, MAŁGORZATA KOWALCZYK-ZAJĄC: Ocena stanu uzębienia u 4–5-letnich dzieci wrocławskich	423
KATARZYNA EMERICH-POPLATEK, BARBARA ADAMOWICZ-KLEPAŁSKA, LESZEK SAWICKI: Stan zdrowia jamy ustnej 18-latków z województwa pomorskiego w badaniach z 2003 roku	427
BARBARA LEMPE: Kliniczna ocena stanu uzębienia i uzupełnień protetycznych 18-latków oraz ich wiedza o potrzebach leczenia stomatologicznego	433
ZOFIA MARZEC-KORONCZEWSKA, ALICJA SUSZCZEWICZ, WIESŁAWA WIECZOREK: Stomatologiczne potrzeby lecznicze u dzieci i młodzieży objętych profilaktyką infekcyjnego zapalenia wosierdzia	441
GIUSEPPE ALESSANDRO SCARDINA, FRANCESCO CARINI, ANGELO LEONE, VINCENZO VALENZA, GERLANDINA FUCÀ, PIETRO MESSINA: Panoramiczna kapilaroskopia przyzębia – nowa metoda diagnostyczna	449
MARLENA TRĄBSKA-ŚWISTELNICKA, PAWEŁ ANDERSZ: Efektywność wykrywania kamienia poddziąsłowego urządzeniem DetacTar™ w porównaniu z innymi metodami – doniesienie wstępne	455
MAREK OLEJNICZAK, KATARZYNA EMERICH-POPLATEK, BEATA WIERCHOŁA, BARBARA ADAMOWICZ-KLEPAŁSKA: Stan przyzębia i periodontologiczne potrzeby lecznicze u chorych na mukowiscydozę	461
ALICJA CACKOWSKA-LASS, BARBARA KOCHAŃSKA, BARBARA KRĘGLEWSKA, EDWARD WITEK: Ocena szybkości wydzielania śliny spoczynkowej i stymulowanej u chorych z zespołem Sjögrena	469
LESŁAW JACEK PYPEĆ, AGNIESZKA BRUZDA-ZWIECH: Ocena kliniczna unieruchomienia zwichniętych stałych zębów siecznych za pomocą taśmy z włókien poliestrowych wzmocnionych materiałem kompozytowym	477
BARBARA BIEDZIAK: Występowanie wad zgryzu u pacjentów z oligodoncją	483
HALINA PANEK, ANNA DOBOSZ, MAGDALENA SOSNA-GRAMZA, PIOTR NAPADŁEK: Analiza dolegliwości zgłaszanych przez pacjentów dotyczących przeszłości protetycznej	489
URSZULA KACZMAREK, IWONA GRZESIAK, NATALIA STAWIŃSKA, HENRYK FILIPOWSKI: Stężenia wybranych składników śliny po spożyciu soków owocowych suplementowanych wapniem	499

Prace pogładowe

URSZULA KACZMAREK: Aspekt bakteryjny próchnicy zębów mlecznych	509
JANINA CZURYSZKIEWICZ-CYRANA: Ocena skuteczności łączenia biomateriałów ze sterowaną regeneracją tkanek przyzębia na podstawie piśmiennictwa	515
TOMASZ DĄBROWA, HALINA PANEK, SŁAWOMIR MAKACEWICZ: Rodzaje mechanizmów utrzymujących protezy częściowe ruchome za pomocą systemu koron podwójnych	521
TOMASZ DĄBROWA, HALINA PANEK: Galwanofoming w protetyce stomatologicznej	527
BARBARA BIEDZIAK: Etiologia i występowanie agenezji zębów – przegląd piśmiennictwa	531
AGNIESZKA NĘCKA, ANNA REGNER, TERESA MATTHEWS-BRZOZOWSKA: Ustno-twarzowa terapia regulacyjna (Uttr) według koncepcji Castillo-Moralesa u pacjentów z zespołem Downa	537

MATEUSZ KURZAWSKI: Leczenie czynnościowe tyłozgryzu całkowitego na podstawie piśmiennictwa . . .	543
MATEUSZ KURZAWSKI, BARBARA BIEDZIAK: Budowa i działanie niklowo-tytanowego ekspandera (NPE-2®)	549
ALEKSANDRA RZESZUT, MAREK ZIĘTEK: Możliwości zastosowania systemu Vector® w praktyce periodontologicznej	553

Prace kazuistyczne

ANNA JANAS, GRAŻYNA GRZESIAK-JANAS, MONIKA RATAJEK-GRUDA: Mięśniak gładkokomórkowy w jamie ustnej – opis przypadku	559
ANDRZEJ KOMORSKI, HANNA GERBER-LESZCZYSZYN, RAFAŁ NOWAK, MONIKA RUTKOWSKA: Rzadki przypadek chłoniaka złośliwego ślinianek podżuchwowych	563
JAN NIENARTOWICZ, WOJCIECH PAWLAK, RAFAŁ DOBRAKOWSKI: Powikłanie kolczykowania języka – opis przypadku	567
ROMAN PAWLICKI, ZOFIA KNYCHALSKA-KARWAN, JADWIGA CIEPŁY, DAGMARA DARCUK, HALINA KWAPIŃSKA: Morfologia i mikroanaliza zęba wgłobionego	571
PAWEŁ BOHATER, RYSZARD MAŁYSA, HALINA PANEK: Mosty kompozytowe zbrojone włóknem szklanym zakotwiczone na inlay'ach – opis przypadku	577

Prace historyczne

HENRYK KACZKOWSKI, ZDZISŁAW DOBACZEWSKI: Chirurgia stomatologiczna i szczękowo-twarzowa w Wałbrzychu (1968–1998)	583
--	-----

Profesor zw. dr hab. Stefan Flieger (1922–2004) – pożegnanie

Obituary – a Farewell to Stefan Flieger

30 czerwca 2004 r. pożegnaliśmy naszego drogiego nauczyciela i mistrza profesora zw. dr hab. med. Stefana Fliegera. Zmarł 28 czerwca 2004 r. w wieku 82 lat. Swoje życie zawodowe związał z dwoma uczelniami medycznymi: we Wrocławiu i w Poznaniu.

Profesor Stefan Flieger urodził się w Pniewach, studia dentystyczne ukończył na Uniwersytecie Poznańskim, dyplom lekarza dentysty otrzymał w 1949 r., a lekarza medycyny w 1958 r. po ukończeniu Akademii Medycznej

we Wrocławiu. Przez pierwsze dwadzieścia lat pracy zawodowej był związany z uczelnią we Wrocławiu. Już w 1949 r. pracował na stanowisku asystenta w Katedrze Stomatologii Zachowawczej, a od 1952 r. w Klinice Chirurgii Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Stopnie naukowe zdobywał na uczelni wrocławskiej: w 1964 r. otrzymał stopień doktora medycyny z zakresu badań nad białkami ostrej fazy w urazach szczękowo-twarzowych – promotor prof. dr hab. Tadeusz Owiński, a w 1969 r. tytuł doktora habilitowanego. Jego zainteresowania badawcze i naukowe były od początku ukierunkowane na chirurgię szczękową.

W okresie wrocławskim Profesor nawiązał współpracę z wieloma klinikami zagranicznymi. Współpraca ta z czasem zamieniła się w długoletnią przyjaźń z kierownikami i pracownikami uniwersytetów w Atenach, Berlinie, Brukseli, Budapeszcie, Londynie, Madrycie, Paryżu, Pradze.

Od początku powstania Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego współtworzył jego wizerunek i wspierał swoim autorytetem, głęboką wiedzą i doświadczeniem naukowym. W latach 1959–1970 był przewodniczącym Sekcji Traumatologii i członkiem Zarządu Oddziału Wrocławskiego PTS. W tym okresie otrzymał pierwsze dowody uznania, w 1961 r. medal „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”. Okres życia związany z Wrocławiem w oficjalnych wystąpieniach zawsze był wspominany przez Niego z nutką rozrzewnienia i nostalgii.

Kolejne dwadzieścia lat pracy poświęcił poznańskiej akademickiej stomatologii. W 1971 r. Profesor uzyskał stanowisko docenta, obejmując kierownictwo Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Instytutu Stomatologii Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Od początku swojej pracy w środowisku poznańskim, będąc wybitnym specjalistą w swojej dziedzinie, zyskiwał szacunek i poważanie. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1979 r., a profesora zwyczajnego w 1986 r.

Nadal nieprzerwanie współtworzył wizerunek Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego. Od 1971 r. był wiceprzewodniczącym Oddziału Poznańskiego PTS, w latach 1971–1973 był przewodniczącym Sekcji Chirurgii Stomatologicznej oraz dwukrotnie członkiem Zarządu Głównego PTS (1971–1973 i 1988–1993). W 1972 r. przyjął na siebie obowiązki recenzenta prac w czasopiśmie „Poznańska Stomatologia” (Dental Forum), a w latach 1988–2001 był jego redaktorem naczelnym. Te obowiązki przyjął na siebie pracując w kilkunastu Komitetach Redakcyjnych i Radach Naukowych fachowych czasopism krajowych i zagranicznych. Należałoby tu wymienić: „Acta Chirurgiae Maxillo-Facialis”, „Czasopismo Stomatologiczne”, „Poznańskie Roczniki Medyczne”, „Otolaryngologię Polską”, „Wrocławską Stomatologię” („Dental and Medical Problems” od 1991 r.). Był także redaktorem lub współautorem kilku podręczników dla studentów.

Profesor Stefan Flieger był członkiem wielu towarzystw naukowych w kraju i za granicą, wielu z nich był współzałożycielem. Profesor otrzymał wiele odznaczeń: Złoty Krzyż Zasługi (w 1975 r.), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1980 r.), a także godność *Bene Meritus* poprzedzoną Srebrną i Złotą Odznaką PTS, odznakę Za zasługi w rozwoju województwa poznańskiego, pilskiego (1982 r.), Za zasługi dla Polskiej Stomatologii (1992 r.), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (2002 r.).

W 1994 r. przeszedł na emeryturę, ale nadal aktywnie pracował dla środowiska stomatologicznego, między innymi w Radzie Naukowej Kolegium Departamentu Rozwoju Poznańskiej Stomatologii Fundacji Akademii Medycznej w Poznaniu.

Profesor był niezwykle zaangażowany w prace badawczo-naukowe. Jako wybitny specjalista i znawca problematyki chirurgii szczękowo-twarzowej opublikował ponad 190 prac, ale równie intensywnie angażował się w rozwój młodej kadry naukowej, promując nowych doktorów, recenzując i oceniając dorobek kandydatów do habilitacji i tytułów profesorskich oraz będąc opiekunem wielu lekarzy specjalizujących się. Jego zasługi są nie do przecenienia.

Pożegnaliśmy Profesora – byłego wieloletniego kierownika Katedry i Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, dla wielu z nas Przyjaciela, wrażliwego na potrzeby innych lekarza. Zawsze będziemy o Nim pamiętać.

Editorial Policy – the Review Process

- The article is submitted to head Editor, addressed to the Editorial Office.
- The Editor reviews the manuscript and decides whether to accept it for review, send back for modification or reject outright.
 - The Editor sends the manuscript (with identity of the authors removed) to two referees – experts in the particular discipline (mainly from the Editorial Board), with the request that referee comments with the manuscript are back to Editor in four weeks.
 - When the comments of the expert reviewer are returned, the Editor decides whether to accept it, accept with modifications or reject the manuscript. This decision is based on the quality, importance and innovatory of the manuscript. The Editor has the final decision on the acceptance of the manuscript.
 - The Editor declares the acceptance decision and suggestions to the authors. The authors receive the anonymous version of reviewer's comments.
 - The authors re-submit the modified manuscript to the Editor as soon as possible.
 - The article is sent for copy-editing.
 - One set of proofs is sent to the authors for minor corrections.
 - The first author receives 10 free copies of the article.
 - The abstract of article can be found on the internet page.
 - Manuscripts accepted for publication can be found on Journal's website: www.stom.am.wroc.pl/dmp

Zasady kwalifikacji pracy do druku

- Praca jest przesyłana pod adres Redakcji.
- Redakcja wstępnie ocenia pracę i decyduje o jej przekazaniu do recenzji, odesłaniu do autora w celu modyfikacji lub o odrzuceniu.
 - Redakcja przesyła pracę (bez identyfikacji autorów) do dwóch recenzentów – ekspertów z danej dziedziny (głównie z Rady Naukowej). Recenzenci w ciągu 4 tygodni przedstawiają ocenę pracy na specjalnym arkuszu.
 - Po otrzymaniu recenzji Redakcja decyduje o akceptacji pracy do druku, przesłaniu do autorów w celu modyfikacji lub o jej odrzuceniu. Ocena uwzględnia wartość, znaczenie i nowatorskość pracy. Ostateczną decyzję o przyjęciu pracy do druku podejmuje Redakcja.
 - Redakcja powiadamia autorów pracy o swojej decyzji, przedstawia wskazówki dotyczące ewentualnej poprawy pracy. Autorzy otrzymują anonimową wersję recenzji.
 - Autorzy, najszybciej jak jest to możliwe, zwracają poprawioną pracę do Redakcji.
 - Praca jest przekazywana do składu.
 - Redakcja przesyła roboczą wersję pracy do autorów w celu naniesienia drobnych poprawek.
 - Pierwszy autor otrzymuje bezpłatnie 10 nadbitek artykułu.
 - Na stronie internetowej ukazuje się streszczenie pracy.
 - Prace zakwalifikowane do druku można znaleźć na stronie internetowej czasopisma: www.stom.am.wroc.pl/dmp